

НА ФЕСТИВАЛА — ПОЛСКА И БЪЛГАРСКА МУЗИКА

Първият концерт на Катовицката филхармония (2. IV), ръководена от нейния мастит диригент Карол Стрия, бе своеобразен символ на дружбата. Програмата предлагаше творби само от полски и български автори — „Увертюра“ от Войцех Килар (един от младите полски композитори), изпълнявана за първи път у нас, „Симфония-концертанте“ № 4 за пиано и оркестър от Карол Шимановски (1838—1937) (класик на съвременната полска музика), първо изпълнение в Русе и кантата „Девети септември“ от народния артист и герой на социалистическия труд Филип Кутев.

Кратката и динамична увертюра на Килар, която прозвуча на много стегнато и енергично, внуши увереност, че нашите гости пристигат на фестивала добре подготвени и заредени с благородна артистична амбиция. По-нататъкният ход на концерта напълно потвърди това.

Симфонията-концертанте на Шимановски криеше много трудни проблеми от естетически характер, тя бе наистина пробният камък за художествената зрялост и майсторство на катовицките симфонични и Стрия. Струва ми се, че ако това произведение не беше изпълнено от полски музиканти, при това с таква проникновение и разбиране, неговата същност не би била убедително разкрита, и то не би намерило тъй силен резонанс в душата на слушателя. В симфонията има много музика, много поетичност и фантазия, в нея не успявам да забележа най-тънки психологически състоя-

ния с остри и силни преживявания. Но нейната изразност и съдържание са от такъв тип, при който музикалните образи не винаги са „на фокус“ и възприемането им предполага способност на музикалното съзнание да обхваща целия процес на развитие. Диригентът и оркестърът по знаваха тези особености на творбата, и тяхната трактовка може да изведе най-ефективния симфоничен емоционален потенциал. Наред с чисто техническата безупречност, изпълнението им издаваше чудесно балансирано съотношение, преходи и нюанси на образите, и над всичко един дълбоко почувствуван национален полски дух, надмогващ всякакви влияния на импресионистичния музикален език. Типично националните черти в музиката на Шимановски се откроява особено във финалната част, да да израз на първичното могъщество на народния танц.

Отлични впечатления остави пианистът Тадеуш Змуджински — той с еднакво възхително пресъздаде най-сложните и деликатни нюанси и мъжествените, твърдите в звукова и емоционално отношение моменти от творбата. Сподуката му изхождаше и от това, че в тази смесена форма на симфония и концерт той бе наморил точно мястото и ролята на солирания инструмент.

Преди три години, при първото си гостуване на фестивала, Стрия и неговият оркестър на правиха даистина поразително впечатление с интерпретацията на симфоничната поема „Герман“ от Филип Кутев.

Сега, в чудесно творческо взаимодействие с БХК „Св. Обретенов“, те отигоха ни зарадваха с възлнуващото и яркото изпълнение на друга творба от същия автор — кантата „Девети септември“, първата творба от този жанр в нашата музика. Карол Стрия наложи една развълнувана, наситена със страстна всеотдайност реализация на кантата, като успя да изтръгне от хор и оркестър максимално съпричастие (в него за съжаление не се включиха пълноценно солистите А. Ангелова, Ив. Димов и В. Цекова). Запазвайки като основа на своята концепция борбения устрем, патетичния тон и празничната възхвала, Стрия оцвети изграждането на творбата с умело постигнати контрасти, спадове на напрежението и кульминации, което разнообрази и обогати силата на нейното идейно-тематично звучение.

Оркестърът на Катовице е високо квалифициран състав със свой художествен облик и стил. Разполагащ с качествен и добре споени групи, той има свежа, пълтна и наситена звучност. Подчерганата му „колективност“ и ритмическа монолитност са далеч от академичната сухота и механичност. В най-голяма степен качествата му са плод на дългогодишната работа на Стрия. Това е художник от висок ранг, владеещ напълно „тайните“ на диригентското майсторство, надарен с обаятелна и топла задущност, покоряващ непридружено и сърдечно слушателите. И те спонтанно наградиха с овации голямото изкуство на своите скъпи гости.

Евгени ЦАВЛОВ